

การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Political Participations and Elections of Students in Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

หยดฟ้า ราชมณี¹

Yhodpha Ratmanee

ธีรยุทธ ชะนิล²

Teerayut Chanil

วีรภัทร กันประกอบ³

Weeraphat Kunprakob

อุเทน ศรีอ่อน⁴

Uten Srion

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบมุมมองต่อการเมืองและการใช้สิทธิเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามลักษณะด้านประชากรและสังคมของนักศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมุมมองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการใช้สิทธิเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 385 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

¹ อาจารย์ สาขาวิชาสถิติสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Lecturer, Statistics and Information Science Programme, Faculty of Science and Technology, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

² อาจารย์ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Lecturer, Local Government Programme, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

³ นักศึกษา สาขาวิชาสถิติสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Student, Statistics and Information Science Programme, Faculty of Science and Technology, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

⁴ นักศึกษา สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Student, Local Government Programme, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ในด้านรูปแบบผู้สนใจทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านรูปแบบกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ด้านรูปแบบกิจกรรมการต่อสู้ทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย

2. มุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีทิศทางในเชิงบวกอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ภูมิลำเนา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดาและอาชีพของมารดา พบว่านักศึกษาที่มีเพศ ชั้นปี ภูมิลำเนา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดาและอาชีพของมารดาที่แตกต่างกันมีมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับกับมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชทั้งในภาพรวมและในรายด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านรูปแบบผู้สนใจทางการเมือง ด้านรูปแบบกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และด้านรูปแบบกิจกรรมการต่อสู้ทางการเมือง

Abstract

This research aims : 1) To study The Public Participations and Elections of students on Nakhon Si Thammarat Rajabhat University 2) to compare the views on the politics and election of students on Nakhon Si Thammarat Rajabhat University 3) to study the relationship between the views on The Public Participations and Elections of students on Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. This research study sample size 385 students by simple random sampling. The instrument used for data collection was a questionnaire that was developed based on the theories and research related documents. The statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation and the Pearson correlation coefficient. The results showed that

1. Political Participations of students in Nakhon Si Thammarat Rajabhat University the overall is low level ,In the Form of political interest is moderate level , Forms of political activity is low level and

Forms of political activity is a low level, too.

2. The view on Political Participations of students in Nakhon Si Thammarat Rajabhat University is positive direction at a high level.

3. Comparison the views on Political Participations of students in Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. When classified by gender, year of residence, location, income, occupation of the father and the mother. Founded that students with gender, year of residence, location, income, occupation of the father and the mother of a different viewed on the politics and election is no different.

4. Political Participations and the politics and election of students in Nakhon Si Thammarat Rajabhat University are not correlated , both of the overall and each form.

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง , มุมมองต่อการเมือง , การเลือกตั้งของนักศึกษา

บทนำ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐในทุกระดับ ซึ่งเท่าที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยได้แถลงเป็นนโยบายของรัฐบาลและยังกำหนดไว้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2548-2551) การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคมซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2546-2550) ที่เน้นการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักสากลที่นานาอารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่รัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น ดังนั้น กระบวนการ

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participations) จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการที่จะทำให้สาธารณชนที่มีความกังวล มีความต้องการ และมีทักษะที่จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจ หลักสำคัญของการมีส่วนร่วมในความหมายของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ “การตัดสินใจ” นั่นคือ การมีส่วนร่วมนั้น ๆ ได้นำไปสู่การตัดสินใจใด ๆ อย่างมีคุณค่า และอย่างชอบธรรมหรือไม่ซึ่งในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า “Meaningful Participations” คือ การมีส่วนร่วมนั้น ๆ ทำขึ้นหรือวางระบบขึ้น ไม่ใช่เพียงเพื่อว่าได้จัดแล้วให้มีเท่านั้น แต่การมีส่วนร่วมนั้น ๆ ได้นำไปสู่การพิจารณาตัดสินใจ หากสมเหตุสมผลมีความชอบธรรมก็นำไปปฏิบัติ (วันชัย วัฒนศัพท์. 2553 : 52)

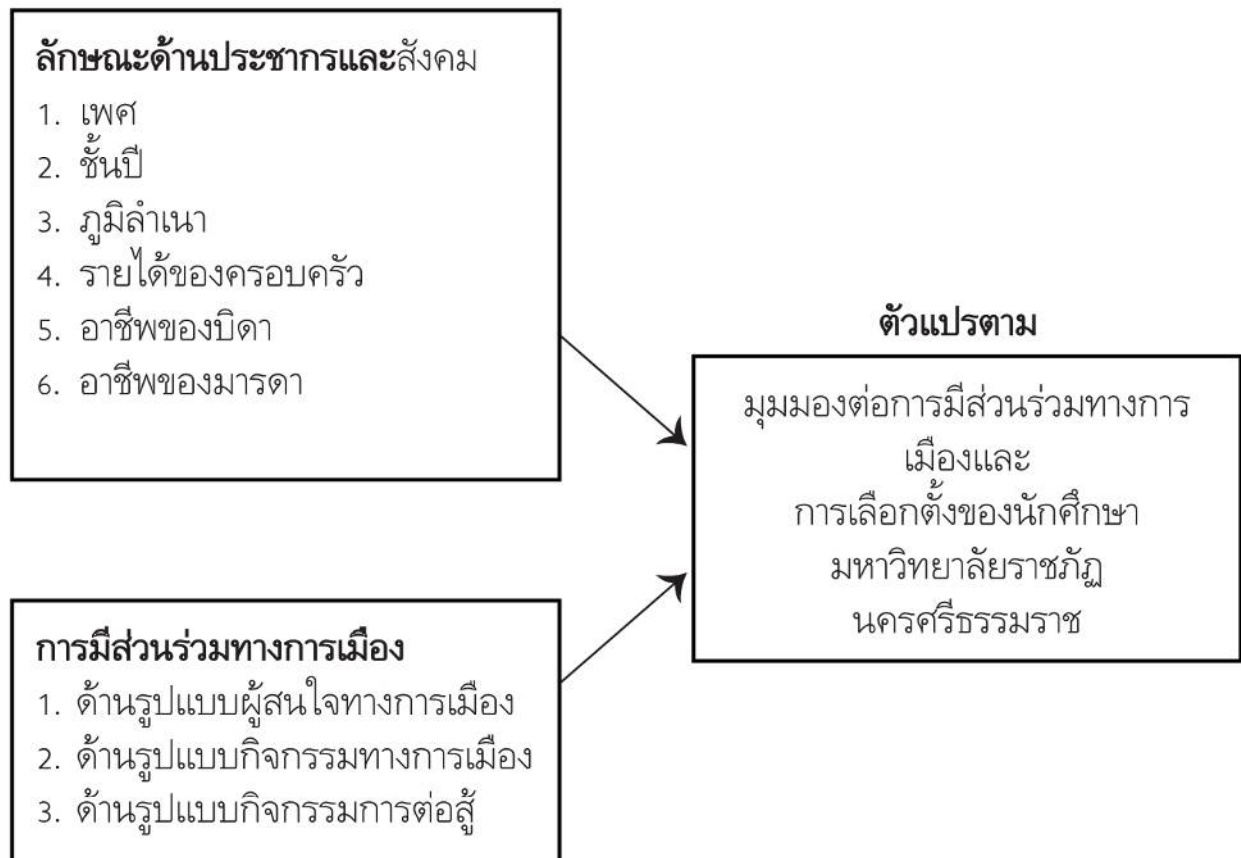
การเลือกตั้ง ถือเป็นพฤติกรรมทางการเมืองของมหาชน และเป็นกลไกในการใช้อำนาจอธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครองแทนตนเองตามความชอบธรรม อีกทั้งยังเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนต่อประชาชนอยู่เสมอ ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้การเลือกตั้งยังเป็นกระบวนการเลือกสรรรัฐบาลหรือบุคคลที่จะมาทำการปกครองประเทศ และเป็นการสร้างความชอบธรรมให้แก่อำนาจการปกครองของผู้ปกครองให้เป็นไปโดยสันติ อย่างไรก็ตาม แม้การเลือกตั้งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยแต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ประเทศที่มีการเลือกตั้งจะต้องเป็นประเทศที่มีความเป็นประชาธิปไตยเสมอไป การเลือกตั้งที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ คือ 1) ต้องเป็นการเลือกตั้งอย่างลับ 2) ต้องเป็นการเลือกตั้งที่เสรี (Freedom) กล่าวคือการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งต้องเป็นไปโดยอิสระ ปราศจากการข่มขู่หรือกลั่นแกล้งจากฝ่ายใด ๆ 3) ต้องเป็นการเลือกตั้งที่มีความเสมอภาคกัน กล่าวคือ บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิเสียงละ 1 เสียง และถือเป็น 1 คะแนน เท่า ๆ กัน 4) ต้องมีการเลือกตั้งเป็นวาระ และกำหนดระยะเวลา คือต้องเป็นการเลือกตั้งที่มีการกำหนดระยะเวลาแน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งทุก ๆ 4 ปี เป็นต้น 5) ต้องเป็นการเลือกตั้งที่เป็นทั่วไป (Universal) คือเป็นการเลือกตั้งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีคุณสมบัติเลือกตั้งอย่างทั่วถึง โดยไม่มีอคติสำหรับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งและ 6) เป็นการเลือกตั้งอย่างแท้จริงหรือการเลือกตั้งที่ยุติธรรม กล่าวคือการเลือกตั้งต้องดำเนินไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมตามกฎหมาย มิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเอาเปรียบกัน หรือใช้วิธีทุจริตในการหาเสียงเลือกตั้ง พร้อมกันนั้นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งให้มากที่สุด

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัย ซึ่งเป็นอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช จึงให้ความสนใจกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชซึ่ง ถือได้ว่าเป็นกลุ่มคนที่มีพลังความรู้ สติปัญญา อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสถานการณ์ทางด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเปลี่ยนแปลงไปมากประชาชนโดยทั่วไปมีการตื่นตัวทางการเมือง ดังนั้น บทบาทในการเป็นผู้ชี้้นำทางการเมืองของนักศึกษาย่อมคลายความสำคัญลง กรณีดังกล่าวนี้ จึงเป็นประเด็นที่คณะผู้วิจัยให้ความสนใจว่าในปัจจุบัน คนกลุ่มนี้มีส่วนร่วม ในการเมืองอย่างไรและมีมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งอย่างไร ข้อค้นพบในการ วิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้เกี่ยวข้องในอันที่จะดึงพลังของคนกลุ่มนี้มาใช้ ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาภาคปกติที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชชั้นปีที่ 1-4 มีจำนวนทั้งหมด 10,489 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 385 คน ณ ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะด้านประชากรและสังคมของนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี ภูมิลำเนา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดา และอาชีพของมารดา ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ตอนที่ 3 มุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
- 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 385 ชุด

- 3) ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล หากมีฉบับไหนไม่สมบูรณ์จะคัดออกและทำการเก็บเพิ่มให้ครบตามจำนวน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ด้านโครงเนื้อหาและภาษา โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อให้มีความสมบูรณ์ เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสม มีความถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

4.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ในการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยจะคัดเอาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป เป็นแบบสอบถามที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

4.1.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับและจำแนกเป็นรายข้อโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.2.2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบตัวแปร ใช้สถิติ t-test กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม และทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

4.2.3 การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation)

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีสัดส่วนเพศชายและหญิงในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันร้อยละ 37.40 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือน 12,000 บาทขึ้นไป ในขณะที่อาชีพของบิดามารดาส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 40.00 ประกอบธุรกิจส่วนตัว

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$) โดยในด้านรูปแบบผู้สนใจทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.49$) ด้านรูปแบบกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$) ด้านรูปแบบกิจกรรมการต่อสู้ทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$)

3. มุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีทิศทางในเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$)

4. การเปรียบเทียบมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามลักษณะด้านประชากรและสังคม อันประกอบด้วย เพศ ชั้นปี ภูมิลำเนา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดาและอาชีพของมารดา พบว่านักศึกษาที่มีคุณลักษณะด้านประชากรและสังคมทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน มีมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

5. การมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับกับมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชทั้งในภาพรวมและในรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านรูปแบบผู้สนใจทางการเมือง ด้านรูปแบบกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และด้านรูปแบบกิจกรรมการต่อสู้ทางการเมือง

อภิปรายผล

ข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือด้านรูปแบบผู้สนใจทางการเมือง ด้านรูปแบบกิจกรรมการต่อสู้ทางการเมือง และด้านรูปแบบกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง กรณีดังกล่าวนี้

น่าจะอธิบายได้ว่า น่าจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและยุคโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบไปถึงระบบการคิด วิธีคิด และวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของกลุ่มคนในวัยเรียนที่ทำให้คนกลุ่มนี้ มีความห่างเหินกับเรื่องของการเมืองออกไป ผิดแผกแตกต่างกับในอดีตที่เราพบว่า การเปลี่ยนแปลงในประวัติศาสตร์ทางการเมืองที่สำคัญๆ ล้วนแล้วแต่เกิดจากพลังของกลุ่มคนที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น เหตุผลสำคัญประการหนึ่งก็คือ กลไกทางภาครัฐและภาคประชาสังคมมีความเข้มแข็งขึ้นมาก ภาระหน้าที่ดังกล่าวนี้ จึงไม่ต้องเป็นของนักศึกษาซึ่งในอดีตได้รับการยอมรับกันว่าเป็นผู้นำทางปัญญา แต่ในปัจจุบัน ประชาชนชาวไทยมีระดับการศึกษาเฉลี่ยที่สูงขึ้น ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้งในปีพ.ศ.2540 และ 2550 ต่างก็สร้างกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสทางการเมืองในรูปแบบขององค์กรอิสระ องค์กรเหล่านี้จึงทำหน้าที่ได้อย่างดีและมีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้กำหนดบทบาทภาระหน้าที่ พร้อมทั้งให้อำนาจต่างๆ เอาไว้แบบเบ็ดเสร็จ ภารกิจดังกล่าวที่นักศึกษาเคยเป็นผู้แบกภาระทั้งหมดไป คนเหล่านี้จึงจำเป็นต้องถอยห่าง ปรับเปลี่ยนภาระจากผู้แสดงไปเป็นผู้ชมแทนพันธกิจและภาระหน้าที่ขององค์กรอิสระเหล่านี้ อาทิ กรณีของคณะกรรมการเลือกตั้งที่มีภาระหน้าที่จัดการเลือกตั้งให้มีความยุติธรรมโปร่งใส และบทบาทของคณะกรรมการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลปกครอง ก็เป็นกลไกในการควบคุมพฤติกรรมของนักการเมือง บทบาทที่เด่นชัดขององค์กรเหล่านี้ มีบัญญัติอำนาจหน้าที่ไว้ในข้อกฎหมาย ดังนั้น เมื่อไม่สามารถที่จะเข้าไปทำหน้าที่เหมือนที่เคยเป็นมาในอดีตได้ นักศึกษาจึงค่อย ๆ ถอยห่างออกไป ทำหน้าที่ในการตรวจสอบกลไกที่เป็นองค์กรอิสระของรัฐอีกชั้นหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ความห่างเหินจากการเมืองเนื่องจากไม่มีบทบาทที่โดดเด่น ก็ทำให้ความเชื่อมโยงระหว่างนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาค่อยๆ หินห่างและค่อยๆ กลายเป็นผู้อยู่แนวหลังไปในที่สุด

ประเด็นเหล่านี้ ถือเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยในสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ พบว่า สิ่งเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่บ้าง (สถิต นิยมญาติ. 2555 : 33) กล่าวโดยทั่วไป บุคคลที่อยู่ในกลุ่มต่อไปนี้เป็นแนวโน้มที่จะเข้าร่วมทางการเมืองสูงกว่า คือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง ผู้ที่มีอาชีพที่ดีและมีรายได้สูง ผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนหรืออายุ 35-55 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่เพิ่งย้ายถิ่นเข้ามา ผู้ที่อยู่ในเขตเมือง ผู้ที่เป็นสมาชิกของสมาคมด้วยความสมัครใจ เพศชายเทียบกับเพศหญิง ผู้ที่แต่งงานเมื่อเทียบกับคนโสด อย่างไรก็ตามก็ดี ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมทางการเมือง (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปของการเลือกตั้ง) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรหรือ

สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วในระดับต่ำและไม่คงที่เสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม และการเมืองเช่นไร ในสหรัฐอเมริกา ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์สูง ในขณะที่ประเทศนอร์เวย์อยู่ในระดับต่ำมากในสหรัฐอเมริกาผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมักจะเข้าร่วมทางการเมือง ในรูปการเลือกตั้งมากกว่า ผู้ที่อยู่ในเขตชนบท

ซึ่งการเลือกตั้งในประเทศไทยพบว่านักศึกษาออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย เนื่องจากเห็นว่าผู้ลงสมัคร ไม่มีความรู้ความสามารถตามที่คาดหวัง ค่าใช้จ่ายในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ เกิดความความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเมือง เนื่องจากมีการจัดเลือกตั้งหลายครั้ง ขาดอุดมการณ์ในการที่จะดำรงไว้ซึ่งกระบวนการประชาธิปไตย ส่วนใหญ่จึงทำได้แค่ผู้ติดตามเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในด้านรูปแบบผู้สนใจทางการเมือง เป็นด้านที่นักศึกษามีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การได้อ่านข้อมูลจากเอกสารทั้งหมดเมื่อได้รับเอกสารทางการเมือง เช่น แผ่นพับ ใบปลิว ฯลฯ รวบรวมมา การติดตามการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ โดยการพูดคุยกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า บทบาทที่โดดเด่นในอดีตนักศึกษา ในแง่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองล้วนแล้วแต่ลดน้อยถอยลงมาอยู่ในระดับน้อยทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านรูปแบบกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และด้านรูปแบบกิจกรรมการต่อสู้ทางการเมือง อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่น่าสนใจคือในแง่ของ การบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมืองหรือผู้สมัครการเมืองระดับท้องถิ่น รวบรวมมา การเคลื่อนไหวกับองค์กรต่าง ๆ ในการสนับสนุนพรรคการเมืองและผู้สมัครทางการเมืองท้องถิ่น พบว่าเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งสาเหตุสำคัญน่าจะเป็นผลมาจากมาตรการของรัฐและการตื่นตัวของพรรคการเมืองหลาย ๆ พรรค กล่าวคือ ในแง่ของกฎหมาย มีการเปิดโอกาสให้มีการบริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมของพรรคการเมืองผ่านการชำระภาษีอากรประจำปีในแต่ละปี ในขณะที่พรรคการเมืองเองเริ่มมีการวางมาตรฐานการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุนสายเลือดใหม่หรือการสร้างยุวชนทางการเมืองขึ้น กรณีตัวอย่าง เช่น พรรคชาติไทยหรือชาติไทยพัฒนาในปัจจุบัน และพรรคประชาธิปัตย์ เป็นต้น

ในประเด็นของมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้ง การวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีมุมมองที่เป็นทิศทางในเชิงบวก อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีมุมมองในเชิงบวกและค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตย

หรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย รองลงมา การเลือกตั้งเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักรู้เสมอว่า ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน

กรณีดังกล่าวนี้ น่าจะอธิบายได้ว่า ในเชิงทฤษฎีนั้น การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง ให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม และเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักรู้เสมอว่า ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีกครั้ง ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาทางการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งจึงเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้แก่ประชาชนทั่วไปมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะทางการเมืองการเลือกตั้งได้กลายเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นพลเมืองในประเด็นที่กล่าวนี้ในตำราที่ศึกษาเล่าเรียน นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสกับข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้มาโดยตลอด อาจมีความเห็นพ้องและยอมรับในกติกาที่เป็นสากลเหล่านี้ ประกอบกับในปัจจุบันที่มีกลุ่มผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ใช้การกดดันในลักษณะไม่มีรูปแบบอยู่ตลอดเวลา สภาวะดังกล่าวนี้ ยิ่งทำให้บรรดาผู้ที่มีความรู้เหล่านี้ ยิ่งมองเห็นคุณค่าของการเลือกตั้ง และมีความต้องการที่จะใช้การเลือกตั้งเป็นบรรทัดฐานในการเลือกสรรผู้ปกครองมากกว่าที่จะใช้วิธีการนอกแบบอื่น ๆ ที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

ประเด็นสำคัญที่สุด กระบวนการเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การไปใช้สิทธิเลือกตั้งทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของประเทศมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในความสามารถของตนเองและเพื่อนมนุษย์ว่าสามารถตัดสินใจเลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบการปกครอง วิธีการดำเนินการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ เพื่อประโยชน์ของตนเองได้ การเลือกตั้งจะนำไปสู่ความพยายามของประชาชนที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำของรัฐบาล ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จะช่วยให้บูรณาการภายในระบบการเมืองของชาติและระดมประชาชนเข้าร่วมในระบบประชาธิปไตยมากขึ้นสำหรับการเปรียบเทียบมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามลักษณะด้านประชากรและสังคม อันประกอบด้วย

เพศชั้นปี ภูมิสำเนา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดาและอาชีพของมารดา จากการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีคุณลักษณะด้านประชากรและสังคมทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน มีมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

กรณีนี้ น่าจะกล่าวได้ว่า เป็นเพราะในปัจจุบัน การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของนักศึกษาค่อนข้างจะห่างเหิน และไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เป็นเพียงผู้สังเกตการณ์เท่านั้น ในขณะที่ทัศนะและกระบวนการคิดต่าง ๆ อาจได้รับการปลูกฝังจากตำราในรูปแบบของทฤษฎีและหลักการทางความคิดเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ปัจจัยอื่น ๆ จึงไม่สามารถเข้ามามีอิทธิพลต่อระบบการคิดที่ได้รับการปลูกฝังในเชิงทฤษฎีได้

ในประเด็นที่ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทั้งในภาพรวมและในรายด้านกิจกรรม ก็น่าจะเป็นผลมาจากเงื่อนไขเดียวกัน นั่นก็คือความเหินห่างจากกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบของการปฏิบัติ ไม่สามารถจะมีอิทธิพลเหนือระบบคิดในเชิงทฤษฎีที่นักศึกษาได้รับจากระบบการศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุด โดยเฉพาะกิจกรรมที่บูรณาการเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ใช้พลังสติปัญญาของคนกลุ่มนี้ให้คุ้มค่ามากที่สุด

2. นักศึกษา มีมุมมองที่เป็นเชิงบวกต่อระบบการเลือกตั้ง เพราะแม้ว่าจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทั้งหมด แต่ก็ยังเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของกระบวนการประชาธิปไตย ดังนั้นหน่วยงานอย่างคณะกรรมการการเลือกตั้งควรใช้พลังความคิดและพลังสติปัญญาของนักศึกษาเหล่านี้ในการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

3. จากการวิจัยพบว่า นักศึกษามีมุมมองที่ดีต่อระบบการเมืองและการเลือกตั้ง ดังนั้นควรมีการเสริมสร้างระดับฐานรากให้แข็งแกร่ง โดยที่ควรมีการเสริมสร้าง ส่งเสริมและปลูกฝังความคิดด้านประชาธิปไตยให้กับนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของคุณธรรม จริยธรรม เพื่อที่จะเป็นพลังปัญญาทางสังคม รวมทั้งเป็นความหวังทางการเมืองในวันข้างหน้า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการหาแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
2. ควรมีการวิจัยในรูปแบบของการค้นหารูปแบบการปฏิบัติการที่ในต่างประเทศเพื่อนำมาเป็นแม่แบบในการเทียบรอยเพื่อสร้างมาตรฐานในการดำเนินการให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองต่อไป

บรรณานุกรม

- วันชัย วัฒนศัพท์. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน.**
กรุงเทพฯ : ศูนย์สันติวิธีเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า.
- สถิต นิยมญาติ. (2555). **จิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ อารังธวัณค์. (2552). **ทัศนคติทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร.**
กรุงเทพฯ : โครงการเอกสารและตาราง คณะรัฐประศาสนศาสตร์.
- สิทธิพันธ์ พุทธหนู. (2553). **แนวการศึกษารัฐศาสตร์.** กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2557). **รายงานวิจัยปัญหาการจัดการเลือกตั้ง**
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2557. กรุงเทพฯ : วิซ่าเทค.
- Best, J. (1991) **Research in education.** New Jersey : Prentice-Hall.